

З досвіду роботи
Герасимчук Лідії Кузьмівни
вчителя історії
Вараського ліцею № 5

Вправи і прийоми формувального оцінювання на уроках історії

Сучасне суспільство диктує нові вимоги до навчання і виховання учнів. Тепер мета уроку - це не тільки отримання знань, умінь і навичок, а й підготовка школяра до реалій життя. Сьогодні школа повинна формувати людей з новим типом мислення, ініціативних і комунікабельних, творчих особистостей, сміливих в прийнятті рішень, здатних постійно підвищувати свою освіту і орієнтуватись у різних життєвих ситуаціях. Саме тому на уроках історії я використовую активні форми і методи навчання. Вони орієнтовані не тільки на засвоєння учнями певної суми знань, а й на розвиток його особистості, його пізнавальних і творчих здібностей та формування ключових та предметних компетентностей. Ми маємо допомогти здобувачам освіти стати особистістю, яка володіє знаннями про світ, вміє діяти у світі, має активну життєву позицію, готова до саморозвитку, готова до безперервної освіти.

Саме тому, сучасний освітній процес потребує постійного оновлення та вдосконалення, активні методи навчання є найбільш прийнятним і ефективним педагогічним інструментом, який допомагає на кожному уроці історії системно здійснювати навчання, розвиток і соціалізацію учнів, виховання в дусі патріотизму, реалізуючи, таким чином, нові державні освітні стандарти. Я розумію, що мені, як сучасному вчителю, потрібно не лише прийти і викласти новий навчальний матеріал, а, в першу чергу, сприяти тому, щоб учні навчилися критично мислити, аналізувати різні події та явища, висловлювати власну думку, робити висновки, прищепити йому навички практичних дій. Використання активних форм і методів навчання найбільш сприяють цьому. До того ж, знання, засвоєні «активно», краще і на довший час запам'ятовуються, і легше актуалізуються.

Проблема активності особистості в навчанні - одна з актуальних у психологічній, педагогічній науці, так і в освітній практиці. Сучасним здобувачам освіти, які незабаром вийдуть зі стін школи у широкий світ, необхідно мати певні навички мислення і якості особистості. Уміння порівнювати, аналізувати і виділяти головне, вирішувати проблему, здатність до самовдосконалення і вміння дати адекватну самооцінку, бути відповідальним, самостійним, вміти творити і співпрацювати - ось з чим дитині необхідно увійти в цей світ. І моя задача так побудувати процес навчання, щоб допомогти розкритися духовним силам дитини.

Оцінювання навчальних досягнень є невід'ємною складовою освітнього процесу.

Формувальне оцінювання – інтерактивне оцінювання прогресу учнів, що дає змогу вчителю визначати потреби учнів та відповідним чином адаптувати процес навчання.

На своїх уроках я використовую такі прийоми формувального оцінювання:

Приєм «Сигнали рукою»

Прошу учнів показувати сигнали, що позначають розуміння або нерозуміння матеріалу (у ході пояснення понять, принципів, процесу тощо). Попередньо потрібно домовитися з учнями про використання таких сигналів:

- Я розумію _____ і можу пояснити (великий палець руки спрямовано вгору).
- Я все ще не розумію _____ (великий палець руки спрямовано в сторону).
- Я не зовсім упевнений у _____ (помахати рукою).

Після ознайомлення із сигналами опитую учнів кожної групи:

- Що саме ви не зрозуміли?
- У чому відчуваєте невпевненість?
- Що ви зрозуміли й можете пояснити?

За результатами отриманих відповідей приймаю рішення про повторне вивчення, закріплення теми або продовження вивчення тем за програмою

Приєм «Світлофор»

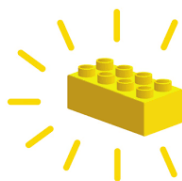

У кожного здобувача знань є картки трьох кольорів світлофора. Прошу учнів показувати карткою відповідно зеленого кольору - розуміння, жовтого - неповне розуміння, червоного - нерозуміння матеріалу.

Після сигналу з'ясовую:

- Що зрозуміли?
- Що не зрозуміли?

Приєм «Цеглинки»

Зелений - було легко працювати.

Жовтий - були незначні помилки.

Червоний - було важко працювати, припускалися помилок.

Приєм «Однохвилинне есе»

Приєм, який використовується з метою представлення учнями зворотного зв'язку про вивчене з теми. Для написання есе задаю такі запитання:

- Що найголовніше ти дізнався сьогодні?
- Які питання залишилися для тебе незрозумілими?

Приєм «Незакінчене речення»

Тепер я знаю...
Тепер я вмію...
Сьогодні я навчився/навчилася...
Найбільш цікавим для мене виявилось...
Найбільше мені сподобалось...

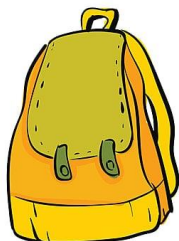
Приєм «Трихвилинна пауза»

Надаю учням трихвилинну паузу, щоб вони мали можливість обдумувати поняття, ідеї уроку, пов'язати з попереднім матеріалом, знаннями, досвідом, а також визначитися із незрозумілими моментами.

Я змінив/змінила своє ставлення до....
Я дізнався/дізналася більше про....
Я здивувався/здивувалася тому, що ...
Я відчув/відчула...
Я ставився/ставилася до ...

Приєм «Рюкзак»

Потрібно зібрати досягнення, здобуті на уроці. Від учня до учня передається «рюкзак», у який кожен «кладе» свої досягнення здобуті на уроці.

Навчання й оцінювання – нероздільні процеси. Педагогічне оцінювання є одним із важливих елементів сучасного освітнього процесу. Від правильної організації оцінювання більшою мірою залежить ефективність управління навчальним процесом. Формувальне оцінювання – це цілеспрямований неперервний процес спостереження за навчанням учнів; воно є необхідною умовою інтерактивного навчання!

Таке оцінювання підтримує впевненість здобувачів освіти у тому, що кожен із них – успішний та особливий, здатний покращити свої результати!